

GJENVINN

GLØR informerer våren 2025

MØT VÅR NYE AMBASSADØR

Solveig Hagelien

**Når avfall blir
brannfarlig**

Napp ut og heng opp:

KILDESORTERINGSGUIDE

GLØR

En gang til – for framtida

En gang til – for framtida

I årets utgave av Gjenvinn kan du lese om nyheter innen avfallshåndtering og hva som skjer i GLØR. Vårt mål er å fremheve hvor viktig det er å ta vare på ressursene i avfallet og, gjennom kunnskap, øke kildesorteringen. Dette er avgjørende, ettersom mye av det som havner i restavfallet faktisk kan sorteres ut. Nettopp her ligger nøkkelen til å nå EUs mål om 65 prosent ombruk og materialgjenvinning innen 2035.

Du kan også lese om vår nye samarbeids-partner Solveig, Mini-GLØR og endringer i forskriften – for å nevne noe.

Det handler om system, holdninger og kunnskap

For at kildesortering skal fungere, må vi ha et godt system, kunnskap om hva som er riktig og en vilje til å omsette dette i handling.

Når dette bladet leses har akkurat alle på 4. trinn i vårt område besøkt GLØR for å lære om både systemet og hva som skjer med avfallet etter at de har kastet det. Vi tror dette er viktig for viljen og motivasjonen til å bli gode kildesortere.

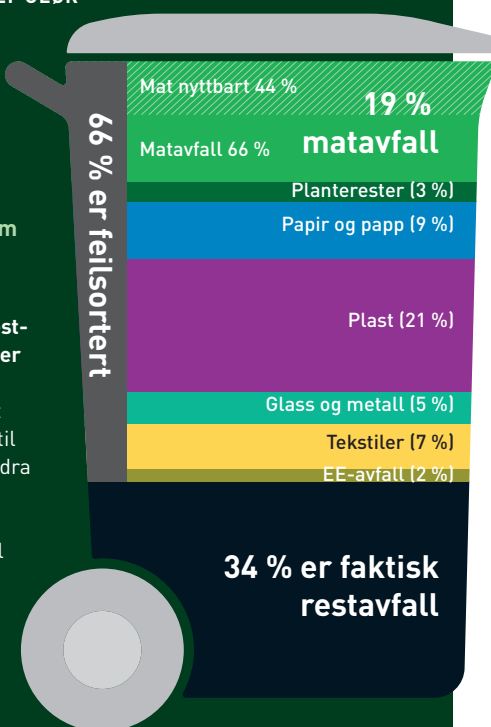
ELISABETH HAUKAAS BJERKE
RENOVASJONSSJEF GLØR

Holdning

Kunnskap System

Hele 66 prosent av det som kastes i restavfallsbeholderen er feilsortert!

Vi har alle derfor et enormt potensiale til å sortere mer og bidra til at enda mer av ressursene kan benyttes en gang til for framtida!

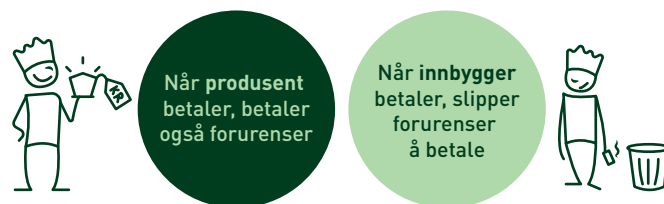
Hva betyr «Forurensner betaler»?

«**Forurensner betaler**»-prinsippet innebærer at den som forurensner, skal dekke kostnadene ved forurensningen de skaper. Hensikten er å motivere bedrifter og enkeltpersoner til å forurense mindre, fordi det blir dyrere å slippe ut skadelige stoffer.

I praksis ser vi dette gjennom produsentansvar, som blir stadig viktigere både i Norge og Europa. Et eksempel er emballasje, og nå også tekstiler. Prinsippet gjelder både for de som produserer og de som kjøper produktene. Produsentene avgjør hva som skjer når et produkt blir avfall, og derfor blir design for gjenvinning stadig høyere prioritert. De som setter varer på markedet, betaler en avgift som skal dekke innsamling og forberedelse til gjenvinning. Målet er å gjenvinne mest mulig slik at vi ikke bruker opp klodens ressurser. Et produsentansvar sikrer at produsentene må tenke på både holdbarhet og gjenvinning allerede i designfasen.

Når forbrukere skal kvitte seg med produkter, kan finansieringen skje enten gjennom renovasjonsgebyret, slik det har vært til nå, eller via et gebyr inkludert i produktprisen ved kjøp. Dersom avfallsbehandlingen dekkes ved kjøp, vil ikke denne kostnaden komme i tillegg på renovasjonsgebyret. Bevisste valg skal være bra både for økonomien og miljøet. De som kaster store mengder avfall eller produkter som ikke egner seg for materialgjenvinning eller ombruk, må betale mer.

Dette sikrer at både produsenter og forbrukere tar ansvar for miljøpåvirkningen av produktene sine.

Illustrasjon: Samfunnsbedriftene

Differensierte gebyrer er en del av det samme prinsippet. For de som har egne beholdere har GLØR dette på plass, og du kan selv påvirke hvor stort renovasjonsgebyret ditt blir. For de som deler avfallsløsning med flere er det i dag fellesskapet som til sammen avgjør størrelsen på gebyret. Her er man med andre ord prisgitt sine naboer. GLØR ser på hvordan vi i fremtiden skal løse dette, slik at vi kan tilby gebyrer som gjenspeiler mengden som kastes også for de som tilhører fellesløsninger.

To hovedgrunner til brann

Flere ganger i året opplever vi branntilløp i avfallsbeholdere, i renovasjonsbilene eller på sorteringsanlegget vårt. De to vanligste årsakene til dette er at det kastes varm aske og batterier i restavfallet.

Batterier

Hver eneste husholdning har omtrent 70 batterier i all slags elektronisk og elektrisk utstyr liggende hjemme.

Batterier er brannfarlige og er årsaken til mange alvorlige branntilløp hvert år. Feilsorterte batterier kan fort bli utsatt for skader når restavfallet komprimeres i renovasjonsbilene eller sorteres på anlegget vårt, og deretter kortslutte eller eksplodere.

Oppbevar brukte batterier trygt, gjerne med en tapebit over polene, og levér dem på butikken eller til gjenvinningsstasjonen.

I tillegg kan noen batterier inneholde farlige stoffer som kan forurense jord, vann og skade dyr og planter. Ikke minst inneholder batterier verdifulle metaller som kan brukes igjen. Ved å levere dem til gjenvinning sparer vi ressurser og energi.

Aske eller grillkull må avkjøles helt. Når avkjølt, ta det over i en plastpose som knytes godt før det kastes i restavfallet.

Aske

Flere ganger i året opplever vi branntilløp i avfallsbeholdere på grunn av glør fra varm aske, grillkull eller engangsgrillere.

Mange vet ikke hvor farlig varm aske kan være – og at glør i aske kan ulme i opptil tre døgn. Skal du kaste aske eller grillkull må du være ytterst forsiktig!

Vent minimum tre døgn før aske eller grillkull helles i en plastpose som knytes godt igjen før den kastes i restavfallet. Må du tømme ildstedet tidligere, må asken oppbevares i metallbeholder utendørs på ubrennbart underlag i minst tre døgn før den legges i avfallspose av plast.

Så enkelt kan du lage din egen oppbevaring av batterier.

Brann på Roverudmyra, trolig forårsaket av feilsortert batteri.

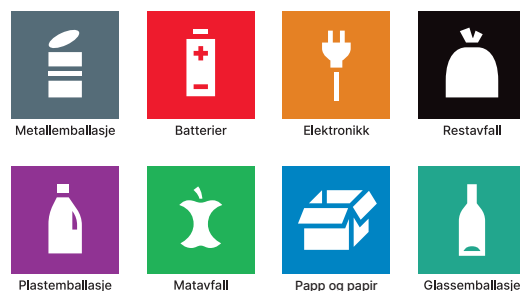
Har du lagt merke til merkene?

De små merkene kan hjelpe oss med å nå de store målene. Vi må bare legge merke til de.

Den største «lekkasjen» for mer materialgjenvinning skjer hos forbrukerne – både hjemme og på jobb. Vi vet ikke hva tingen vi står med i hånda skal sorteres som og derfor går den i restavfallet, eller så gjetter vi og kaster feil. Dette finnes det svar på, og det ligger allerede i hånda di.

Du finner merkene på all emballasje, bare husk å se etter dem neste gang. Her har du et utvalg symboler som du kan prøve å legge merke til:

Nye krav om tekstilsortering

1. januar 2025 kom det nye EU-regler som stiller krav om innsamling av både hele og ødelagte tekstiler. Målet er å redusere tekstiler i restavfallet, øke ombruk og materialgjenvinning, samt sikre en effektiv og bærekraftig håndtering av tekstilavfallet. Derfor kan du nå levere både ødelagte og ombrukbare tekstiler i samme pose på våre gjenvinningsstasjoner.

Skann koden for mer info om hva du kan levere, og hvordan du gjør det.

Sterk på sortering: Møt vår nye ambassadør Solveig

Crossfiter og personlig trener, Solveig Hagelien (27), er født og oppvokst på Søre Ål og skal i juni delta i Northern California Classic – en av de største konkurransene innenfor crossfit. Nå er hun blitt GLØRs nye ambassadør og med sine over 7.000 følgere på Instagram håper vi at hun skal inspirere til kildesortering og ombruk. Vi har vært på besøk for å høre hvordan dette spiller en rolle i hverdagen hennes.

Hva slags system har dere hjemme?

– Vi har beholdere til matavfall, plast og restavfall. I tillegg har vi en blandingsdunk til papp/papir og glass/metallemballasje.

Synes du det blir mye?

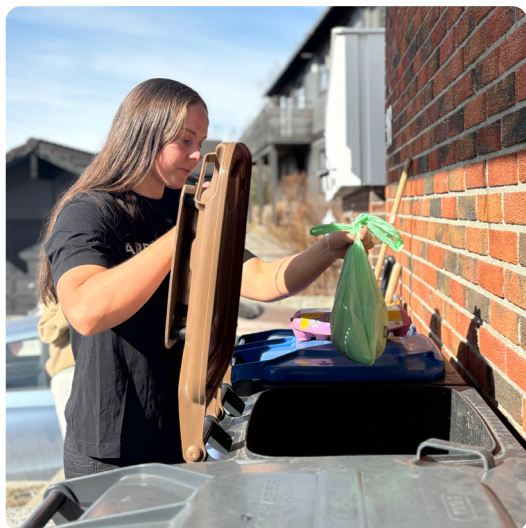
– Nei, egentlig ikke. Men vi irriterer oss litt over at posene ikke passer dunkene, og at det ser rotete ut. Derfor planlegger vi å lage et eget system – kanskje en hylle med plass til alle typene. Hvis det ser fint ut, tror jeg man bruker det mer – og riktigere.

Har dere noe system for avfall som ikke hentes hjemme, som batterier?

– Ikke ennå, men det burde vi få på plass snart.

Kjenner du til sorteringsmerkene?

– Ja, men det er ikke noe jeg bruker aktivt. Jeg har lært mye fra det dere deler i sosiale medier, og det har gjort meg mer bevisst. Det er lett å gjøre feil, så appen deres er super for å dobbeltsjekke når man er usikker.

Har du noen tips til å redusere avfall?

– Ja! Vi er veldig bevisste på å ikke kaste mat. Fordi vi jobber utenfor vanlige 8–16-tider, forbereder vi måltider for flere dager om gangen. Vi ukeshandler, unngår impuls kjøp og sørger for å spise opp det vi kjøper. Det gir mindre matsvinn – og som idrettsutøver må jeg ha struktur for å få i meg nok næring. Å preppe mat gjør det lettere å planlegge og nå målene mine.

Skann koden for å lese hele intervjuet.

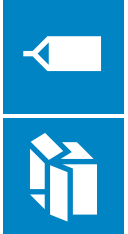

**Følg Solveig på Instagram
for gode sorteringstips!**

@solveighagelien

Sorteringsguide

For mer info se glor.no

 Matavfall	Matrester som ikke kan spises Teposer, kaffefilter og kaffegrut Bein fra kjøtt og fisk Brød, bakst og smuler Nøtteskall og eggeskall Kjøkkenpapir med fett og matsøl	↓ Blir til miljøvennlig gjødsel til landbruket og biogass til renovasjonsbiler og tungtransport.
 Papp, papir og drikkekartong	Aviser Reklame Drikkekartonger Emballasjekartong Brev og konvolutter Tørkepapir- og doruller	↓ Blir til nytt papir og papp.
 Plastemballasje	Plastposer Ren emballasje av plast Plastflasker og -kanner, shampooflasker Plasttuber Blomsterpotter Ikke: Isopor og vedsekker	↓ Blir til ny plast og råvarer i emballasje. Plast som ikke kan gjenbrukes energigjenvinnes.
 Glass- og metallemballasje	Syltetøyglass og vinflasker Emballasje laget av glass eller metall Drikkebokser i metall uten pantemerke Aluminiumsformer og -folie Metallokk og korker Ikke: Kjele, steikepanne, kopper og glass	↓ Blir til nye produkter av glass og metall.
 Restavfall	Avkjølt aske/grillkull i pose, talgys og sneiper Potteplanter og blomster Bleier, kattesand og hundeposer Tilgriset plast og papir Knust porselen, keramikk og krystall Plast som ikke er emballasje	↓ Blir til miljøvennlig fjernvarme og strøm ved forbrenning.

Leveres på gjenvinningsstasjonen

For full oversikt over alt du kan levere, skann kode.

Brukbare og øddagte klær og tekstiler

Ombruk

Trevirke

Impregneret trevirke

Hageavfall

Hvitevarer

Elektronikk

Metall

Plast

Papp

Porselen

Gips

Vindu

Farlig avfall

Batterier

Maling, lim og lakk

Benytt søkefunksjonen i **GLØR Husholdning**-appen på hva som kastes hvor.

Hva skjer med avfallet ditt?

	Matavfall Matavfall går til Mjøseanlegget på Roverudmyra. Her blir det omdannet til våtgjødsel, jordprodukter og biogass som bl.a. renovasjonsbilene som henter avfallet ditt kjører på.
	Papir Papir blir resirkulert til nytt papir, som dopapir, pizza- og cornflakesesker og aviser. Både papir og drikkekartong sendes til papirfabrikker i Europa. 80 prosent av papiret blir nytt papir. Korker, plastbelegg i kartonger etc. skilles ut og blir fjernvarme.
	Plastemballasje Plastemballasjen sendes for resirkulering til sorteringsanlegg i Tyskland. Her resirkuleres den til nye plastprodukter. 76 prosent av plasten blir nye ting. Det som ikke kan gjenvinnes, går til forbrenning og blir til fjernvarme.
	Glass- og metallemballasje Glass- og metallemballasjen sendes til Sirkel i Fredrikstad. Det meste av glasset blir til ny glassemballasje, mens noe blir skumglass og isolasjon. Stålemballasjen blir til nytt armeringsstål. Emballasje av aluminium brukes i produksjon av nye drikkebokser.
	Restavfall Restavfall er en blanding av forskjellige materialer, som derfor ikke kan brukes til å lage nye ting. Det må av den grunn brennes, og blir fjernvarme, strøm og aske. Restavfallet sendes til forbrenning hos Eidsiva Bioenergi på Trehørningen i Hamar.
	Trevirke Trevirke kvernes opp til biobrensel som brukes på Eidsiva Bioenergi. Impregneret trevirke inneholder farlige stoffer som kan skade både helsa vår og miljøet om det havner i lufta eller naturen. Det brennes derfor i spesielle ovner som ikke slipper ut miljøgiftene.
Du sparer Strøm til oppvarming laget av vannkraft og fossil gass/kull. Lufta vi puster inn og naturen spares for utslipp av skumle miljøgifter fra impregneret trevirke.	

	Du sparer Kunstgjødsel, jord og olje/fossilt drivstoff.
	Du sparer Skog og energi som brukes til å gjøre trær om til papir.
	Du sparer Olje som naturen bruker millioner av år på å lage.
	Du sparer Sand og metaller i naturen, og enorme mengder energi i gruvedrift og smelteverksdrift.
	Du sparer Strøm til oppvarming laget av vannkraft og fossil gass/kull.
Du sparer Metaller og olje i naturen. Lufta vi puster inn og naturen spares for utslipp av skumle miljøgifter.	

	Du sparer Lufta vi puster inn og naturen spares for utslipp av skumle miljøgifter. Metaller (mange sjeldne) og ulike salter/stoffer i naturen.
---	--

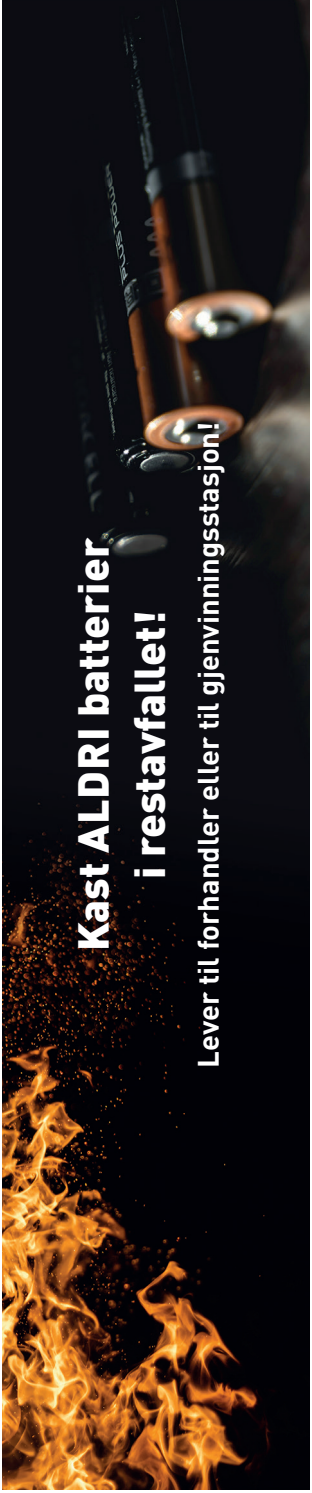
	
---	--

Farlig avfall Batterier, lyspærer, maling, spray- og gassbokser og f.eks. plante- og insektmidler inneholder miljøgifter som må behandles forsvarlig. De behandles i spesielle anlegg som ikke slipper ut de farlige stoffene og/eller skaper brann.	
--	--

	
---	--

Kast ALDRI batterier i restavfallet! Lever til forhandler eller til gjenvinningsstasjon!	
--	--

	
---	--

Kast ALDRI batterier i restavfallet!

Lever til forhandler eller til gjenvinningsstasjon!

Varig liv – på flere måter

Ombrukssenteret Varig i Lillehammer har nå vært åpent i over 1 år!

Hipp Hurra for ombruk, reparasjon og gjenvinning! Vi gleder oss over at så mange av dere velger å kjøpe brukt, tar sykurs, lærer seg å snekre og generelt vedlikeholder og reparerer tingene sine i større grad enn før. Dette er gode nyheter for fremtiden.

OMBRUK

Flere av dere har kanskje ikke rukket å ta turen innom oss enda, men vi er altså et sentrumsnært tilbud til alle dere og ønsker å legge til rette for tre ting; ombruk, reparasjon og gjenvinning.

Ombruksvarer får du hos butikkene, hvor vi samarbeider med fire ulike aktører for å gi varer fra gjenvinningsstasjonen et lengre liv. Det er noe for enhver smak, både barneleker, kjøkkenutstyr, møbler, interiør, sportsutstyr, spill og mye annet. Ta turen hit neste gang du skal ha noe «nytt» til deg selv, eller trenger en gave til en venn eller barnebarn.

REPERASJON

Reparasjon er det Folkeverkstedet som står for, i tillegg til at man kan lære å lage nye ting. Det er en kreativ møteplass hvor du kan gi tingene et lengre liv. Her tilbys forskjellige gjenbruksmaterialer, verktøy, veiledning, kurs og arrangementer innen håndverk og reparasjon.

Folkeverksted drives av Framtiden i våre hender med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB, Bufdir, Innlandet fylkeskommune, Grieg fondation og Interpolitisk råd i Lillehammer-regionen.

Det er åpent og gratis for alle innbyggere, men spesielt rettet mot barn og unge i alderen 10–26 år. Til denne aldersgruppen tilbys det gratis kurs og aktiviteter. Sjekk dem ut på Facebook: Folkeverksted Lillehammer.

GJENVINNING

Gjenvinning får du mulighet til hos Mini-GLØR – et sentrumsnært mottak for mindre avfallsmengder sånn at dere uten bil eller som muligens har noen batterier og tomme hårspraybokser stående, kan ta dette med neste gang dere skal til byen.

Vi gleder oss til å se deg! Du kan lese mer om hele dette tilbudet på neste side.

Visste du at vi har:

Solgt varer for over 1.000.000 kr i løpet av prøveperioden?

Reddet over 20 tonn med avfall?

Hatt over 6.500 betalende kunder?

Holdt over 80 kurs og arrangementer på Folkeverkstedet?

Gratis sommerskole på Folkeverkstedet i uke 26 og 33

Det vil være kreative og praktiske aktiviteter for barn og unge som begynner i 6. 7. eller 8. klasse etter sommerferien.

Uke 26: Tema redesign
Uke 33: Tema snekring

Påmeldingsfrist er mandag 2. juni – for påmelding og mer info se variglillehammer.no

Endelig mulig å levere avfall i sentrum

Mini-GLØR på Varig gjør det enkelt å levere avfall i Lillehammer sentrum. Her kan innbyggere i Lillehammer, Øyer og Gausdal gratis levere mindre mengder avfall som ikke hentes hjemme – et viktig bidrag for miljøet og framtida.

Du kan levere mindre mengder avfall – så mye du klarer å bære selv. Det er likevel noen viktige regler å følge:

- Avfallet må være maks én meter langt
- Det er ikke lov å bruke sorte sekker
- Lever løst eller i gjennomsiktige avfallssekker
- Du må tømme sekkene selv og sortere riktig
- Spør oss gjerne hvis du er usikker
- Ikke sett avfall utenfor stasjonen – det kan føre til bøter

TIPS!

Hos Mini-GLØR kan du hente grønne poser, beholder til matavfall og avtalesekk for plastemballasje – helt gratis.

Mini-GLØR tar i mot følgende avfallstyper

- Ombruk – gjenstander du kan bære selv. Må være hele, rene og brukbare!
- Batterier, lysstoffrør og lyspærer
- Elektronikk og småelektronikk
- Isopor
- Ødelagt keramikk og porselen
- Metall
- Papp – brettet eller komprimert
- Plastprodukter
- Trevirke (ikke impregneret trevirke)
- Farlig avfall som malingsrester, spraybokser, lim, lakk og rengjøringsmidler. Emballasjen må være tett og merket dersom den ikke er original
- Tekstiler – leveres i tårnet utenfor hovedinngangen i gjennomsiktig pose

Dette kan du ikke levere:

- Eksplosiver og ammunisjon
- Ubrukt fyrverkeri
- Radioaktive materialer
- Medisiner
- Smittefarlig avfall

NB! Vi tar ikke imot næringsavfall på Mini-GLØR, dette leveres, som tidligere, på de andre gjenvinningsstasjonene. Du kan ikke levere avfallstyper som inngår i henteordningen hjemme (matavfall, papp/papir, plastemballasje, glass- og metallemballasje osv).

Skal du levere større gjenstander, eller næringsavfall?

Da må du bruke en av våre gjenvinningsstasjoner på Roverudmyra, Øyer eller Gausdal.

Renovasjonsforskriften – dette bør du vite

Renovasjonsforskriften er et regelverk vi som selskap skal følge i vårt daglige arbeid. Den er fastsatt av kommunestyrene i Gausdal, Lillehammer og Øyer, og gjelder for alle husholdninger og fritidsboliger i disse kommunene.

Forskriften, med tilhørende vedlegg, beskriver i detalj hvilke oppgaver som ligger til GLØR, og hvilke som er abonnentenes ansvar. Den er lik for alle abonnenter i GLØRs kommuner og omfatter blant annet:

- **Typer avfall og krav til sortering**
- **Plassering av beholdere på tømmedag**
- **Innsamling og transport**
- **Rettigheter og plikter for både abonnenter og GLØR**

Vårt ansvar

- Informere om sorteringsløsningen
- Tømme beholderne etter gjeldende tømmeplan
- Varsle abonnentene dersom det oppstår endringer i sorteringsregler eller tømmeplaner

Ditt ansvar

- Plassere beholder med håndtakene ut mot renovatøren inntil kjørbare veg for renovasjonsbil senest kl. 06.00 på tømmedag
- Sørge for at det er ryddet snø rundt og på avfallsbeholderne på tømmedag, dette gjelder også avfallsbrønner og andre felles renovasjonsløsninger
- Strø dersom det er glatt og eventuelt løsne beholderne fra underlaget dersom de har frosset fast
- Kildesortere avfallet etter gjeldende sorteringsregler
- Sørge for å ha god nok kapasitet i avfallsbeholderne slik at det ikke er risiko for forsøpling
- Sørge for tilstrekkelig renhold av avfallsbeholderne
- Påse at avfallsbeholderne står i tilstrekkelig avstand fra brennbar yttervegg og takutstikk. Sjekk kravene i din forsikringsavtale

Betaler du for mer enn du trenger?

Har du egne avfallsbeholdere med hjul, og opplever du ofte at restavfallsbeholderen er halvtom på tømmedagen? Da kan det hende du klarer deg med et mindre abonnement.

Husk! Det er størrelsen på restavfallsbeholderen som i hovedsak avgjør hva du betaler i renovasjonsgebyr.

Vi hjelper deg gjerne!

Ta kontakt med oss dersom du lurer på noe eller ønsker å gjøre endringer i avfallsløsningen din. Vi gjennomgår gjerne abonnementet ditt sammen med deg.

Spar penger!

Vi trenger din hjelp

Våre renovatører jobber hardt hver dag for å hente avfallet ditt hjemme hos deg. Vi ønsker at de skal få gjøre jobben sin på en trygg og effektive måte, og derfor trenger vi din hjelp. Vi håper du vil følge tipsene våre slik at vi sammen kan sikre en god avfallshåndtering for våre kommuner.

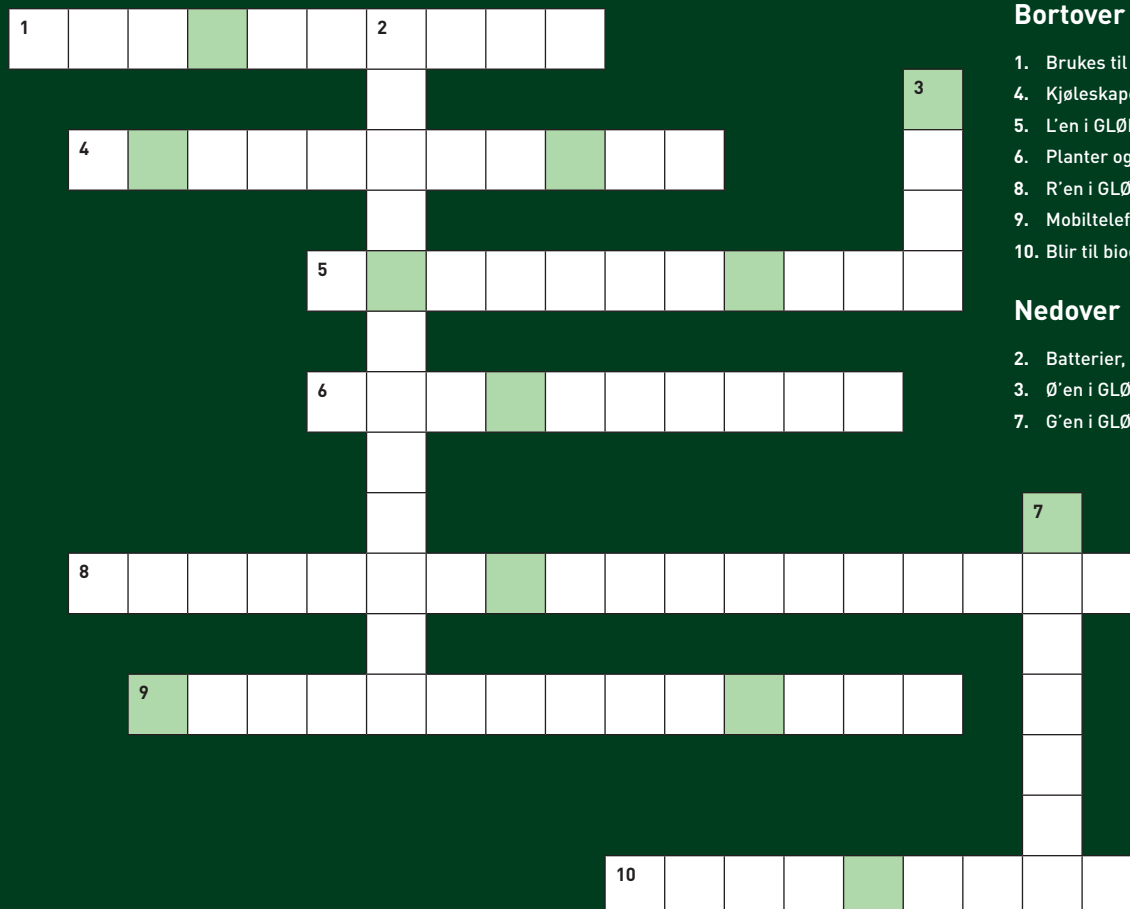
Åtte tips til deg!

1. Husk å kjøle ned aske før den legges i en pose, husk dobbelt knute før du legger den i restavfallet
2. Sett beholderne med håndtakene utover og gjør dem klare for tømming kvelden før vi kommer
3. Unngå hageavfall i matavfallsbeholderen
4. Hold beholderne rene
5. Lever alt av batterier, elektrisk avfall og annet farlig avfall på våre gjenvinningsstasjoner
6. Klipp hekk og busker hvis de vokser ut i vegen
7. Sekk med plastemballasje må lukkes med dobbelknute
8. Husk å måke og strø på vinteren

Hver og en av våre renovatører
tømmer inntil 350 beholdere
– hver dag!

Klarer du løse GLØR-anagrammet?

Bokstavene i de grønne rutene danner et anagram – stokker du dem riktig, finner du løsningsordet!

Bortover

1. Brukes til å produsere fjernvarme
4. Kjøleskapet sorteres som
5. L'en i GLØR
6. Planter og løv er
8. R'en i GLØR
9. Mobiltelefonen er
10. Blir til biogass

Nedover

2. Batterier, lim, lakk og maling
3. Ø'en i GLØR
7. G'en i GLØR

Løsningsordet er:

Åpningstider vår/sommer 2025

Gjenvinningsstasjonene

Roverudmyra

Mandag 07–19
Tirsdag–fredag 07–15.30
Lørdag 09–14

Øyer

Tirsdag 13–19
Fredag 10–16
Lørdag 09–14

Gausdal

Mandag 13–19
Onsdag 10–16
Torsdag 13–19
Lørdag 09–14

Mini-GLØR hos Varig

Tirsdag–fredag 10–18
Lørdag 10–15

Tenk brukt når du trenger noe nytt!

Besøk Varig i Jernbanegata 3 på Lillehammer

Butikkene og Mini-GLØR

Tirsdag–fredag 10–18
Lørdag 10–15

Folkeverkstedet

Mandag–fredag 14–19

Postboks 170, 2601 Lillehammer
Tlf 61 27 05 60
kundeservice@glor.no
www.glor.no

Vi holder stengt på helligdager og offentlige høytidsdager.

